

Ordets liturgi for barn

Tidsramme: 20-25 minutter

1. søndag i fastetiden år C

Evangelium: Luk 4,1-13

På den tid vendte Jesus tilbake fra Jordan fylt av Den Hellige Ånd, og i førti dager førte Ånden ham omkring i ødemarken, hvor han ble fristet av djevelen. Under hele denne tiden spiste han intet, og da de førti dagene var gått, var han sulten. Da sa djevelen til ham: «Er du Guds Sønn, så si at denne stenen skal bli til brød.» Jesus svarte ham: «Det står skrevet at 'mennesket lever ikke av brød alene'.» Da førte djevelen ham opp i høyden og viste ham i ett eneste syn alle jordens riker, og sa til ham: «Deg gir jeg makten over alt dette, og all den glans som følger med. For jeg har fått rådighet over det, og jeg gir det til hvem jeg vil. Om du bare kaster deg ned og hyller meg, skal alt være ditt.» Men Jesus svarte ham: «Det står skrevet: 'Det er Herren, din Gud, du skal hylle, og ham alene du skal tjene'.» Han førte ham da til Jerusalem og stilte ham på templets tind, og sa til ham: «Er du Guds Sønn, så kast deg ned herfra! For det står jo skrevet: 'Han skal gi sine engler befaling om å vokte deg, og de skal bære deg på hender, så din fot ikke støter mot noen sten'.» Men Jesus svarte: «Det er sagt: 'Du skal ikke friste Herren, din Gud'.» Og da djevelen nå ikke hadde flere måter å friste ham på, forlot han ham inntil hans tid kom.

Øvrige lesninger: 5 Mos 26,4-10; Rom 10,8-13

Refleksjon og hovedbudskap

Dagens evangelium er en sterk tekst som forteller oss hvordan Jesus fastet i 40 dager i ørkenen, og hvordan han blir fristet av djevelen.

Fortellinger om den onde djevelen fascinerer barn, men det er også viktig å ikke skape frykt og redsel i livet deres. Det er stor forskjell på en 4-åring og en 8-årings forståelse av verden og Guds handling i historien. Som søndagsskolelærere kjenner vi ikke alle barna godt nok, og har ikke mulighet for å følge dem opp hjemme.

Det anbefales derfor at man for barn under 6 år først og fremst har søkelys på å skape trygghet: formidle Guds uendelige kjærlighet og omsorg, slik at det kan trenge inn og barna kan stå bedre rustet til å møte fortellinger om «det onde og alt dets vesen» fra 6-årsalder og oppover.

Selv om ondskapen vil være en realitet i alle barns liv fra fødselen av, er det mest essensielle å vise dem i deres første år Guds kjærlighet som er sterkere enn alt det onde.

Fastetid for de minste handler derfor først og fremst om at man forbereder seg til den store påskefesten: man rydder plass for Gud og vil bruke mer tid med ham. For de små er det også å bli kjent med kirkeårets rytme: at det er forskjell på høytider og det vi feirer: dette ser vi aller tydeligst ved at vi skifter farge i kirken. Små barn er heller ikke forpliktet til å faste, men de kan «øve» på det med å følge familiens fastetradisjoner.

Har du en gruppe med flest barn under 6 år, så anbefales det i dag å sette søkelys på Jesus som faster, og snakke om faste, uten å komme inn på fristelsene i særlig grad. Man kan kanskje fortelle om Jesus i ørkenen og si for eks: Det var vanskelig for Jesus, og det er også vanskelig for oss å faste.

Er gruppen din barn fra 6 år og oppover, kan man fortelle hele evangeliet, og dere vil kunne ha en samtale om hvem den onde er og hvordan djevelen er Guds fiende som frister oss til onde gjerninger. (Gjerne fortelle det vi tror om djevelen: at han er en fallen engel som valgte å handle mot Gud).

Men kanskje kan det likevel bli kunstig ikke å skulle nevne djevelen og ondskapens eksistens i verden, i forbindelse med at vi her jobber med en tekst som nettopp handler om Jesu møte med djevelen. Og hvis man ønsker, kan godt nevnes at i og med syndefallet (Adam, Eva og skapelsesberetningen), så fikk djevelen stor makt i verden – og han lokker stadig mennesker til å gjøre synd. Djevelen står for den onde og mørke kraften i verden. Det er veldig vondt for mange mennesker over hele verden, at denne onde kraften eksisterer og rammer oss på så mange måter. (Konflikter og krig er eksempler på denne onde kraftens virke i verden). Det er mange som lider pga. det djevelen gjør med menneskeheten. Men det som er så positivt er at Gud har utstyrt hvert eneste menneske med redskaper og muligheter til å kjempe mot ondskaper som djevelen lager og frister oss med: Av Gud har vi alle fått en kropp med hender og føtter, som vi alltid kan velge å bruke til å gjøre gode gjerninger med, istedenfor å bruke kroppen vår til å gjøre onde gjerninger. Vi har alle fått et hjerte av Gud, som vi kan velge å bruke til å elske andre mennesker med – istedenfor å hate dem eller møte andre med likegyldighet. Av Gud har vi alle fått et hode å tenke med, øyne å se med og ører å høre med; slik at vi alle kan gjøre vurderinger og skille godt fra ondt, og dermed bestemme oss for om vi vil si ja eller nei til det. Det er samvittigheten vår, som vi har fått av Gud, og som vi kan lytte til og få hjelp til å handle godt og rettferdig mot andre. Og i denne fortellingen gir Jesus oss et eksempel på det å velge å si nei til djevelen – å si nei til det å gjøre ondskap og synd. Og så har Gud da også sendt sin Sønn, Jesus, til oss her på jorden – for å vise et eksempel og være en støtte for alle oss troende i det å bruke alle redskapene og mulighetene vi er utstyrt med – til å velge det gode og ikke det onde.

Hvordan man vil vinkle samtalen med barna, er en vurdering den enkelte søndagsskolelærer må ta selv. Men et råd er at om gruppen din er stor og variert i alder, er det best å ta mest hensyn til de minste, og heller spare fortellinger om djevelen til mindre grupper med eldre barn.

Forberedelser:

Vi setter stoler i en halvsirkel rundt et bord. Legg alt som skal på bordet ved siden av, slik at barna denne dagen er med på å dekke det: hvit duk, fiolett løper og lys (evt. en lysestake med fem armer: de fem søndagene i fastetiden). Ingen ikoner eller krusifiks på denne tiden av kirkeåret.

1. Innledning/åpning

Vi ønsker alle velkommen og gjør korsets tegn.

Samtale med barna: Hvilken tid er vi kommet til i kirkeåret? (fastetiden)

La barna sammen med deg dekke det lille bordet, og snakk sammen om skiftet av farge på duken. Har barna lagt merke til det i kirken også? På prestens klær?

Var det andre forandringer inne i kirken? (noen kirker dekker til bilder i fastetiden)

Hvorfor har vi ingen bilder på bordet, tror dere? (Vi øver oss på å lytte til Gud på andre måter, uten hjelp av bilder.)

Hvorfor har vi fastetid?

Når dere skal ha en stor fest hjemme, hva må dere gjøre da? (vaske, rydde, pynte)

I kirken gjør vi også klart til en stor fest. Og da må vi rydde og vaske. Ikke bare utenfor, men også inne i oss selv.

Vi rydder plass for å få mer tid til Gud.

Vi lærer 1. vers av «Rydd vei for Herrens komme!»

2. Opplegg for formidling av bibelteksten

For en gruppe med flest små barn under 6 år:

Her kan man bruke opplegget fra Askeonsdag (opplegg for Ordets liturgi for barn på katekese.no), hvis man ikke har brukt det på selve dagen: om hvordan man kan forberede seg i fastetiden.

Alternativt kan dere gå rett til Fastebordet: se punkt 4.

Man kan også bruke tid på å fortelle om årets fasteaksjon, og brette bøsser sammen med de små barna.

For en gruppe med store barn over 6 år: Vi leser/gjenforteller evangeliet.

Samtaler med barna:

Vi hørte at Jesus fastet i ørkenen i 40 dager. Har noen av barna vært i en ørken? Hvordan er det å leve et slikt sted mon tro? Der er farlige dyr, ikke noe vann. Ikke noe sted å gjemme seg for den sterke solen.

Det var ikke lett for Jesus heller, han ble satt på prøve når djevelen fristet og plaget ham. Hvordan tror barna at Jesus hadde det? Hva tenkte han på, og hvordan klarte han å være så sterk?

Hva kan vi gjøre i fastetiden for å vise vår kjærlighet og trofasthet til Gud? Vi kan også bli utsatt for fristelser, hvordan? Hva slags fristelser?

Vi må passe på å gjøre godt og vise hva som er viktig i livet. Vi kan velge å si nei til fristelser, og si ja til Gud. Passe på å leve slik Jesus har lært oss.

I fastetiden prøver mange å gi avkall på (la være å ha/spise) det beste de vet, eller de kjekkeste tingene de liker å gjøre.

Kanskje noen av de eldste barna har vært til skrifte? Det er også en god måte å forberede seg til påskefeiringen på, for det er det vi gjør i fastetiden, vi forbereder oss til Kirkens viktigste høytid.

3. Sanger

Rydd vei for Herrens komme (Lov Herren)

Her er mitt øre jeg fikk for å høre (Barnesalmeboka)

4. Andre punkter som kan tas med

- Fortell gjerne om årets fasteaksjon. Ta med Caritas -fastebøsser til å dele ut til barna.
- Fastebord:

Fastebordet er en fin visualisering av temaet for hver søndag, og det aktiviserer barna ved at de hver gang får hjelpe til med å sette nye ting på bordet. Dette gjør at de lettere vil forstå og huske dagens tema.

Man trenger et bord. (Gjerne et bord med litt høye kanter, slik at vi kan helle sand på bordet/platen.)

Hver søndag pyntes bordet med nye ting som refererer til dagens tema i evangeliet.

På denne måten får vi en rød tråd igjennom hele fastetiden. Se om det er mulighet for at bordet kan stå permanent (dvs i 5 uker) der hvor søndagsskolen skal være, så slipper man å flytte frem og tilbake. For de menighetene som har anledning til det, kan fastebordet stå i kirkerommet istedenfor i søndagsskolerommet. Da kan barna få komme frem til bordet, presten sier noen ord om dagens tema, noen får sette på en ny ting (alt etter dagens evangelium) og så går barna til søndagsskole. Her må man bare se an de mulighetene man har i sin menighet.

Dersom man bruker fastebord, trenger man flate, litt store steiner, en for hver dag i fastetiden (dvs 40 stk., 2 - 3 cm i diameter.) Stene kan lages av kitt eller trolldeig - eller ta en tur i fjæra og plukk.

La noen av barna få hver sin plastkopp med sand til å tømme på bordet. (Sanden kan sløyfes hvis ikke det er praktisk mulig). Legg på 4 steiner og skriv askeonsdag på den første. Ha gjerne et fiolett bånd rundt den steinen. (Veien skal slange seg gjennom ørkenen.)

I stedet for den femte steinen som er første søndag i fasten, lager noen barn en Jesus figur. I kitt eller trolldeig. Med pinner og noe stoff til klær, og plasserer figuren der. Eller bruk eventuelt en papirfigur.

Snakk om Jesus som var i ørkenen, vis alle dagene fram til påske.

5. Avslutning

Gjør og si sammen:

Vi skal la fastetiden være en:

- tid til å lytte til Gud (hold hendene bak ørene)
- tid til å bry seg om andre (barna tar hverandres hender)
- tid til bønn (vi folder hendene)

Kjære Jesus, hjelp oss i fastetiden til å være sterk slik som du var det i ørkenen. Hjelp oss til å si nei til fristelser og ja til Gud, til å tjene Gud hver dag. Amen

Deretter går dere alle stille og rolig tilbake igjen til kirken.